

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 138.

V Ljubljani, v soboto 19. junija 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 18. junija.

Interpelacija o dogodkih v Ljubljani.

Včeraj popoldne je razun Vošnjaka govoril še poslanec Nabergoj in priporočal, da naj se ubožnemu prebivalstvu na Primorskem ne podražuje živčev. Hotel je govoriti pri žitni carini, ker pa pri omenjeni točki ni prišel na vrsto, oglasil se je pri jedilih, da je izrazil svoje želje. Okoli polu štirih popoldne je seja minula, in sošel se je carinski odsek, da bi pretresal od Heilsberga in Kreuziga nasvetovane premembe.

Zvečer ob sedmih se je pričela zopet javna seja, v kateri je Menger ministerskega predsednika vnovič interpeliral, zakaj še ni odgovoril na njegovo interpelacijo zastran dogodkov v Ljubljani. Ta interpelacija je ravno tako surova in zabavljiva, kakor prva in omenja, da so med tem časom Grünov spominek ponesnázili s črnolom in gnjilimi jajci, da župana 3. t. m. ni bilo nikjer viditi, da mestni odbor še zmirom posluje, kakor bi ne bil čisto nič zakrivil, da v neki spomenici celo vso krivdo zvrča na nemške turnarje, češ, da niso slavili pesnika, ampak politika Auersperga, da se slovenski listi radujejo, ker je nemška stranka na Kranjskem uničena, da česki listi Čehom priporočajo, naj vendar enkrat obišejo slovenske brate v Ljubljani, da so rogovileži dr. Tavčarju ki se je protivil Grünovi svečanosti, napravili večeren pozdrav, da se je neki vradnik finančne prokuratorie vdeležil seje mestnega odbora, ki je dala povod pouličnemu rogoviljenju, da je neki sodnijski adjunkt od oskrbnika nemškega reda z vso silovitostjo zahteval, naj sname črno-rumeno zastavo, ki je s križankov vihrala, da je bil v krčmi nekega vradnega sluga glavni tabor rogoviležev, itd. Vse to kaže, sklepa Menger, kakor da bi bilo Slovincem vse dovoljeno, Nemcem pa nič. To ljudstvo moti in bega, zato še enkrat praša, kaj misli minister zoper vse to storiti? Kakor vidite je ta interpelacija polna sumničenja posameznih vradnih oseh, ki jih ministru zatožuje, da bi jih pestil in kaznoval.

Treba je pač ni bilo, ker je šla že včeraj dopoldne po zbornici govorica, da bode ministerski predsednik danes odgovoril na interpelacijo Mengerjevo, in da bodo levičarji predlagali razpravo o tem odgovoru.

To se je res zgodilo. Komaj so bile razglašene došle peticije, vstane ministerki predsednik in obširno odgovarja na vprašanja dr. Mengerja. Glavni obseg sem vam že telegrafično sporočil, ravno tako izid od Mengerja sproženega predloga, da naj se jutri prične razprava o ministrovem odgovoru. Menger se je hvalil da je natančno poučen o vseh rečeh, in je ministru očital, da se mu ni poročala resnica in da bode še le on vse to pojasnil. Na desnici so se že med tem, ko je Menger govoril, slišali glasovi, da razgovora ni treba, ker je reč že sama po sebi jasna, in ko je prišlo do glasovanja, je bil Mengerjev predlog res z veliko večino odbit. Zanj je glasovala samo levica, od ktere se v tem prašanju tudi baron Žvegelj ni hotel ločiti. Odgovor ministrov Vam pošljem po stenografičnem zapisniku ter za zdaj le omenjam, da je bilo na desnici večkrat živahno pritrjevanje in da je bilo s krepkimi dobro-klici sprejeto zlasti zagotovilo ministrovo, da daje mestni odbor za sedaj in za prihodnje zadostno poročstvo za ohranitev miru in reda, da toraj ni nobenega vzroka razpustiti ga. Veliko veselost je zbudil tudi sklep ministrovega odgovora, da ne more verjeti, da bi se čutil nemški narod žaljenega po kričanju in razsajanju pouličnih pobalinov, šolarčkov, rokodelskih učencev itd. Ako se pa vendar le čuti žaljenega, naj mu bode v zadostenje naznanilo, da so bili eni razsajaleci policijsko že kaznovani, drugi pa še bodo.

Carinski tarifi.

Sinoči je zbornica najprej rešila tarife, ki so se bili v pretres vrnili carinskemu odseku. Od Heilsberga in Kreuziga nasvetovani predlogi so bili zavrženi in so bili nespremenjeno sprejeti tarifi, kakor jih je predlagal odsek. Zatem se je začela razprava o petroleji in sta govorila najprej oba poročevalca, dr. Meznik in profesor Suess. Predsednik je hotel sejo nadaljevati in je bil že poslancu Leonu dal besedo, pa ker je bilo že jako pozno in je šla ura

na deset, bil je sprejet predlog, da naj se seja sklene. Poslanec Leon prišel je toraj kot prvi govornik za Suessov predlog danes na vrsto in si je prizadeval dokazati njegovo primernost, pa s svojim govorom ni dosegel posebnega uspeha. Za njim je govoril načelnik poljskega kluba in priporočal, da naj se sprejme carina 2 gld. Ko to sklepam govori Steinwender, za katerim pride z desnice še na vrsto poslanec Chamiec. Carinski tarif o petroleji bode danes dovršen, če prej ne, vsaj v večerni seji, in potem se bode razprava o tarifnih vršila nekoliko hitreje ter bo v ponedeljek menda dovršena, ker se levičarji za druge reči dosti ne brigajo in so vse svoje sile združili v petroleji, da bi ž njim razdrobili in razgnali sedanjo vlado.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. junija.

Notranje dežele.

Pri zadnjih volitvah v državni zbor so Italijani zapazili, da *Hrvatje v Istri* napredujejo, bali so se za večino v srenjskem odboru, kedar pride do volitve, zato so zahtevali, da se katastralna občina v Paznu odloči od ostale občine, t. j., da bode imelo mesto Pazin in najbližnja okolica svojo posebno upravo. Deželni odbor jim je to dovolil, razpisane so bile volitve na 16. in 17. t. m., voliti se ima 12 zastopnikov, vsak razred po 4 zastopnike in 2 namestnika. „Naša Sloga“ je izdala na volilce razglas, v katerem jim je v spomin klicala važnost volitev in prigovarjala volilcem, naj se vendar enkrat oprosté in ne dadó za nos voditi; zakliče jim besede: „S ognjišča milog' bježite nam kuge, zajam vam moramo vrati več.“ Volilci v Paznu so se ohrabрили, ter zmagali v III. volitvenem oddelku s 151 proti 47, a v II. z 62 proti 24 glasom. Nasprotniki imajo le v I. razredu še up zmage. Slava hrabrim volilcem!

Dr. Friedjung, novi vrednik „D. Ztg.“, pa žid od nog do glave, je svoj posel že z dvema dogodkoma pričel, s kterima je takoj svoj značaj v pravi luči pokazal. Na drugem mestu navedli smo

LISTEK.

Ziga Višnjagorski,

prvi avstrijski poslanec na turškem dvoru l. 1528.

Spisal I. Steklasa.

(Dalje in konec.)

Prva polovica l. 1528 toraj ni bila mila Slovincem, a tudi druga jim ni bila ugodniša, čeravno se je dogovarjalo o miru med Turki in Avstrijanci. V početku julija meseca se je namreč zbrala pri Bihaču na Uni druga roparska truma z namenom zopet planiti na toliko teptano slovensko zemljo. 4000 — drugi hočejo celó 10.000 — Turkov je bilo, ki so pri Kostelju preplavali Kolpo. In divjali so skoz kočevsko naselbino, Ribnico proti Turjaškemu močnemu gradu. Tam nič ne opravijo. Kakor hudourniki se toraj spusté na izansko polje in celó do Ljubljane, kjer mimogredé na dan sv. Marjete zapalijo nekaj hiš. Prekoračijo potem Savo in grozno razgrajajo po Mengiški okolici in Dragomnu. Ker pa zvedó, da se zbira črna vojska, ne utegnejo

udariti na Štajarsko, ampak ko blisk se vrnejo nazaj in vihrajo skozi Dolenjsko. V diru svojem so naskovali Višnjagorski grad, utrjeni samostan Zatiški, toda brez uspeha, kajti Žigini vojaki so hrabro odbijali vse napade. Čutila je divjake okolica Trebanske, Zužemberške, Šentrupeške, Mirnapeške, Novomeške. Skozi Kočevsko so jo udrli na Hrvaško. Nikolaj Turn je med tem nabral precejšnjo vojsko iz Kranjske, sosedne Štajarske in Koroške in kranjski deželni vojskovodja Bernardin Ričan je urno z njo udaril za sovražnikom, Združeni s hrvaškim banom J. Torkvatom Karlovičem zgrabijo Slovenci pri volanskem gradu begoče Turke: 1250 jih je padlo na mestu, 400 je bilo ranjenih, drugi so peté odnesli. Vjete ženske in otroke je ukazal pred bojem bosniški paša umoriti, nekteri usmiljeni Turki so jim prizanesli in poskrili jih, češ, da jih po bitvi seboj tirajo. Nesrečni izid njen tega ni dopustil in vjeti so bili rešeni. Pogumni zarad te zmage se spusté Slovenci sedaj celó v sovražnikove dežele in se ondi zmaščujejo za nesreče, ki so jih doslej doživeli od Turka. (Valv. XV. str. 423—424, XI. str. 588, 628, 715.) Da se Turkom poletni napad na Kranjsko ni dobro obnesel, spričuje tudi jagski

vladika in ogerski kancelar Tomaž Szalahazy, ki je 29. julija 1528. l. pisal do kralja Ferdinanda, da je šlihal, da Turki skoraj nič niso odnesli iz Korošana — menda je hotel reči iz Kranjske — pri Ljubljani jih je bilo mnogo ugonobljenih, trepetajoči so namreč bežali, kar so mogli, ker bali so se črne vojske, Ivan Taha itd. (Geway Gesandsch. 1528. str. 44.) Vkljub vsej hrabrosti krščanskih čet, polastil se je vendar avstrijskih državljanov neznan strah pred Solimanom, ki so ga tisti čas imenovali trepetaje enega najimenitnejih gospodov na svetu.

Nov in hud boj je pretil zopet in kralj Ferdinand se je sicer pripravljal zoper Turka, obdržaval mnogo zborov ter prosil pomoči na vse strani, pa se vendar ni čutil toliko varnega, da bi se ustavil silnemu sovražniku. Zatoraj je pisal še enkrat Solimanu 15. jan. 1529 pomirljivo pismo, ktero je imel odnesti zopet Hobordanac z Nikolajem Jurišičem v Carigrad. Ali bilo je prepozno, kajti kakor je sultan Žigi Višnjagorskemu obečal, da bode obiskal sam kralja Ferdinanda, tako se je tudi dogodilo. S silno vojsko prihrumé Turki to leto pred Dunaj, ali ne morejo si ga osvojiti. Zato pa so pomandrali vse krščanske zemlje, skozi ktere so se drvili v divjem

danes besede dr. Weitlofa, izgovorjene v Solnogradu pri obnem zboru nemškega „Schulvereina“ na slavo sedanji vladni in grofu Taaffeju. Dr. Friedjungov list tistih ni slišal, t. j. izpustil jih je nalašč, ker mu ni za resnico, pač pa vselej za laž in škandal. Zakaj je toraj „D. Ztg.“ Weitlofovo priznanje, da sedanja vlada nemški „Schulverein“ podpira, zamočala? Samo zato, da bo lahko še na dalje kričala o krivici, ki se Nemcem pod to vlado godi in ker bi si bila s priznanjem silno zausnicio dala, da je vse, kar je do sedaj svojim naročnikom o tistem zatiranju sporočala — zlagano! Če je tako postopanje pošteno, sodijo naj bralci sami. Nam se ne zdi pošteno, če se resnica zamoči in naj bo tudi še tako pikra. Kakor se vidi, korupcije pri tem zloglasnem listu ne bo še konca. Drugo delo, nič manj pomenljivo za žida dr. Friedjunga, je njegov poziv do raznih „Ortsgruppe“ nemškega „Schulvereina“, da naj mu skrbé za naročnike! Oziroma naj mu le zadosti zanesljivih adres pošljejo, katerim se bo potem „D. Ztg.“, sedaj v novih rokah, pošiljala. Schönerer je v svojih „unverfälschte deutsche Worte“ glasno povedal, da so „Ortsgruppe“ temu povelju dr. Friedjunga s tem ustregle, da so mu nad 8000 adres dopisale, kjer se je nadjati, da bi se „D. Ztg.“ še spečala. Schönerer bode to že vedel! Sedaj naj pa še kdo trdi, da „Schulverein“ ni v prvi vrsti politično društvo, pri katerem za politiko in sicer za prusko politiko dolgo časa nič ne pride, potem zopet nič in naposled še le šola. Sedaj je šel pa že celó nemškemu klubu in dr. Friedjunga na lim, vlada ga pa pri tem podpira. Naj ga le! Ezopova basen o možu, ki je otrpjenega gada na lastnih prsih ogrel in za to svojo dobroto sam umreti moral, ker ga je gad pičil, je še predobro znana, da bi jo ponavljali. Resnična je pa!

Politikarji imajo navado, da iz enakih povodov sklepajo na enake dogodke, zgodovinarji zopet trdijo, da to ni vedno tako. Kaj je pravo? Najbrže vsacega nekaj. Letošnji *binokšni dogodki v Solnogradu* spominjajo nas na slične dogodke ravno tam leta 1871, kedar je na Dunaji še Hohenwart ministroval, v Solnogradu je pa na stolu cesarkega namestnika poznejši ustavovorni minister, grof Adolf Auersperg sedel. Le-ta grof Auersperg, kot cesarski namestnik Solnograški, porabil je shod avstrijskega in nemškega cesarja v Solnogradu in Gostincu za politično demonstracijo proti svojemu ministru grofu Hohenwartu, pri kateri mu je ves tedanji nemško-liberalni svet ploskal in kteremu se je s tem sicer jako nepomenljivi grof Auersperg tolikanj v srce vsedel, da so ga potem vsi za ministra hoteli imeti in ga tudi dobili. Kar je tedaj napravil Auersperg, to je sedaj grof Thun zopet ponovil, če prav v nekoliko drugačni obliki. Vprašanje tukaj le nastane, ali je to poveljevanje zaslug nemškega „Schulvereina“ grof Thun storil iz lastne inicijative, toraj proti svojemu ministru grofu Taaffeju, brez čegar dovoljenja si marsikak drug Slovanom prijazen cesarski namestnik niti kihnniti ne upa, ali pa mu je Taaffe sam naročil, da naj tje kaj gré in „Schulvereinu“ reče: „Krivica se ti je godila, vsi priznavamo tvoje zasluge za državo in šolo in motili smo se mislé, da delaš za kralja pruskega; odpusti nam razmerje.“ Tretjega tukaj ni! V prvem slučaju bi imeli razmerje Thun contra Taaffe; če se bo pa pozneje tudi dejanski Thun postavil na Taaffejevo mesto, kakor se je svoje dni Auersperg na Hohenwartovo, kdo bi to že danes vedel pri tolikošnji razritosti sedanje nemško-liberalne stranke. Prej ko ne, je grof Thun na svoj rovaš učinil ta korak. V drugem slučaju, če ga je namreč res Taaffe tje kaj poslal, dobili bi pa Taaffe contra Taaffe. Kaj pa to pomeni, pové nam najjasneje Odrašenik sveta sam, rekoč: „Kraljestvo, ki ni v sebi edino, bo razpadlo.“ Taaffe si je zapisal na svojo zastavo sporazumljenje, mir in spravo

med narodi, „Schulverein“ po svojem ponemčevanju to ovira in spodbija. Taaffe bi se bil toraj na ta način sam svojim načelom uprl! Če se je, slabo zanj, kajtil potem mu drugzga ne kaže ali sedanjo kozo skleti in v novo — liberalno smukniti, ali pa vse skupaj pustiti in iti.

Poročali smo že, kako veselje je pri časnikarjih, kaka pa tudi njih hvaležnost, da je cesarski namestnik grof Thun tako prijazno pozdravljal „Schulvereinski“ občni zbor. Ūjmo danes, kaj njegov vodja o tem govori. „Schulvereinski“ general Weitlof je v Solnogradu grofu Taaffeju slavo zapel, da je poslal cesarskega namestnika grofa Thuna avstrijske izdajalce pozdravljat. Rekel je med drugim: „Schulverein“ bo vse svoje sovražnike premagal, dokler se bo bojeval z orožjem v postavi dovoljenim. Porok za to nam je grof Taaffe sam, ki je v parlamentu rekel, da „Schulverein“ kulturnosno deluje, dokler se nahaja na postavnih tleh. Tem nazorom grofa Taaffeja se imamo tudi zahvaliti, da je naše društvo cesarski namestnik danes tako prijazno in srčno ter blagohotno pozdravil! No, iz teh besedi se pač jasno vidi tisto grozno zatiranje, o katerem Nemci povsod lažejo! Kako se to strinja, zatiran biti, ob enem pa svojemu zatiralecu javno pred tisoči ljudmi slavo peti? Res, Slovenci bi smeli veseliti se in veselja poskakovati, ko bi nas grof Taaffe, kakor tudi vsaka druga vlada tako zatirati hotla, kakor Nemce zatira.

V Braševem (Kronstadt) na Erdeljskem je bilo obsojenih 49 mladih ljudi pod 20 leti, ker so nosili rumunske barve. Obsojenih je bilo 47 na dva dni zopora in 10 gold. globe; podprl je okrajni sodnik razsodbo s tem, da so zatoženi vedeli, da je njih dejanje kazni vredno, vendar so nosili rumunske barve. Pritožili so se obsojenci in tudi državni pravdnik. — Zagovornik je rekel, da so se pod rubečezolto — višnjevo barvo bojevali Zapolija, Betlen, Rakoci in Batori. — Te barve so tudi v grbu deželnega glavnega mesta, a državni pravdnik je rekel, da so te barve take države, ki je Oggerski neprijazna.

Vnanje države.

Bavarski dejanski vladar princ Luitpold izdal je sledeč *patent*, s katerim objavlja bodoči državni red na Bavarskem: „V imenu njegovega veličanstva kralja! Bavarsko kraljevo bišo, in tej v sreči in nesreči vedno zvesti narod zadela je silna nesreča. Po božjem nam nerazumljivem sklepu ločilo se je njegovo veličanstvo, kralj Ludovik II. iz tega sveta. Vsled te za skupno domovino prebitke smrti prišla je kraljevina Bavarska v celokupni svoji zvezi starejših in novejih pokrajin po določilih ustave na podlagi domačih in državnih pogodb v last našemu preljubemu nečaku, bratu ranjkega kralja, kraljevi visokosti, sedaj veličanstvu kralju Otonu, kot najbližjemu sorodniku po pravici prvorojenstva in sorodovinskega dedinstva. Ker pa najvišji vladar vsled dolgotrajne bolezni ne more vladanja sam izvrševati, moramo mi kot njegov najbližnji sorodnik prevzeti oskrbnništvo države na podlagi ustavnega pisma v njegovem imenu. Deželni zbor se je na podlagi ustave tudi že sklical. Prevzemajoč oskrbnništvo državnega vladanja, pričakujemo od vseh podanikov Bavarske dedne kraljevine, da njegovo veličanstvo kralja Otona priznajo kot edinega in samega njihovega najvišjega gospodarja v deželi, nam pa kot na podlagi postavne poklicanemu vladarju, da svoje zvestobe in pokorščine ne bodo odrekli. Da se državno poslovanje ne pretrga, zapovedujemo: da vsi uradi in oblastnije do novih določeb delovanje po dosedanji navadi in svoji uradni dolžnosti izvršujejo; da vse uradna pisma izdajajo odslej na dalje v imenu kralja Otona, kakor je to predpisano. Pri pečenju naj se poslužujejo dosedanjih pečatov, dokler ne bodo novih dobili. Posebno pa še opozorujemo vse v državni službi nastavljene na njihovo prisego zvestobe in udanosti, ter pričakujemo, da se bodo vsi podaniki

po teh v največji britkosti izdanih določilih ravnali.“ V Monakovem, 14. junija. Luitpold princ Bavarski. — Časniki vedó povedati, da, ko se je Otonu uradno naznanilo nasledstvo po umrlem Ludoviku, se ni zmenil za to, niti razumel proklamacije Luitpolda. — Po ranjkem kralju so neki našli mnogo načrtov za nove gradove na nepristopnih višinah.

Novi bavarski kralj *princ Oton*, edini brat ranjkega, rodil se je 27. aprila 1848, ter je bil prav tako skrbno izgojen, kakor njegov brat Ludovik. Oba sta bila še kot princea posebna ljubljena naroda, ki ju je povsod navdušeno pozdravljalo, kjer sta se prikazala. Princ Oton se je vdeležil vojská 1866 in 1870/71. V poslednji prisluzil si je železni križ. Kmaló po vojski sprevrgel se mu je duh in jela so se kazati znamenja blaznosti, ktera so se leto za letom množila, da je bilo konečno treba mladega princea zdravnikom v varstvo izročiti. Še sedaj živi od sveta popolnoma odločen na gradu Fürsteneried. Ko so ga na ta grad odpeljali, se je neki izrazil: „Kaj mi pa hočete; zaprite rajši mojega brata, on je blaznejše kakor jaz.“ Leta 1866 je obiskoval tudi vsenčilišče, kjer je poslušal predavanja iz zgodovine nemških cesarjev in zgodovino socialne teorije. Hvalijo ga, da je bil neki silno marljiv dijak in pred vojsko jako liberalnega duha v političnem, kakor tudi v verskem smislu. Kmaló po vojski se je pa ves predrugačil. Kakor je bil poprej navezan na svet in njegovo veselje, tako je sedaj svoje srce kvišku obračal in so ga dostikrat še pozno zvečer dobili klečečega pred podobo žalostne Matere božje v molitvi zatopljenega. Drugekrat zopet sedi po cele ure pred kako knjigo, zrè neprestano v njo, ne da bi tudi le besedico bral. Princ Oton je na duhu še huje bolan, kakor je bil Ludovik, brat njegov.

Na *Bavarskem* pripravljajo se na jako imeniten in važen korak. Državno ustavo hočejo spremeniti. Povod temu je neugodni položaj, da je kraljeva krona že zopet pripadla bolnemu človeku, zdravi in dejanski vladar se bode pa trudil in opravila izvrševal. Princa Luitpolda hočejo napraviti za pravega kralja s krono, ker se jim nikakor ne zdi umestno, da bi bolan princ kralj bil le po imenu, delal bi pa drugi zanj. V ta namen bodo stavili predlog, da naj se ustava spremeni in tako spremeniti, da ne bo bolnikom opravila silila, kterih izvrševati ne morejo. Zarad tega se menda tudi sedanji vladarski patent ni razglasil po heroldih (javnih oznanovalcih), kakor je bilo poprej to v navadi. Zapovedano sicer to ni, toda običajno je bilo. Nekteri so sicer trdili, da se je oklic vladarskega patenta zarad tega opustil, da se razburjenost med ljudstvom zarad smrti kralja Ludovika II. ni še bolj širila; mogoče, da so bolj prav tisti uganili, ki trdijo, da bodo heroldi kmalo po Monakovskih ulicah oklicali drugega dejanskega kralja, sedanjega vladajočega princea Luitpolda na podlagi spremenjene ustave.

Iz *Monakovega* poročajo vsi časopisi (tudi nam neko privatno pismo), da je razburjenost med ljudstvom zavoljo kraljeve smrti velika, zlasti zoper ministerstvo. Bavarsko ljudstvo je kraljevi rodovini srčno vdano, zato je sicer postopanje kralja obžalovalo, pa zarad nejasnega uma bolj milovalo, kakor grajalo; a ministerstvo graja naravnost, da je s svojim postopanjem zadolžilo prežalostno smrt kraljevo. — Še celó v zbornici poslancev so se slišali glasi, da naj se ministri na zatožno klop posadijo ter na odgovor kličejo. Take tožbe se ogromno množé, tudi iz poprejšnjih časov; težko bo vse prezreti.

Proti iztiranju *francoskih princev* je glasovalo z desnico tudi 54 nespravljivih (intrasi-gentov), med njimi Andrieux (neprijatelj framasonom) Basly, Camelinat i. dr. To so tisti poslanci, ki so se potegovali za delavce v francoski zbornici. Židovski listi jih grajajo in psujejo. Naučni minister Goblet je prepovedal škofom in duhovnom vdeležiti se shoda za počestjenje presvetega Rešnjega telesa (Congres

hrupu.*) Zapolja pa je ostal vendar le kralj ogerski po milosti sultanovi in večidel Oggerske je od zdaj prišel v turške roke.

Nevarnost za ostale avstrijske zemlje je bila odstranjena, ali ne za vselej. Treba je bilo toraj iz nova napenjati vse sile, da sovražnik v prihodnje ne najde dežel nepriljubljenih. Najbolj je manjkalo denarja. Najizdatnejši vir, da se temu v okom pride, bilo je cerkveno premoženje. Ferdinand je tirjal od duhovščine četrti del vsega premoženja, ki naj se ali proda, ali zastavi, zneski pa izročé vladni. Tej postavi so se deželni stanovi ustavljali s prva, a protestantska sofistika jim je zašepetala na uho ta-le izrek: Ogromno premoženje je bilo dano posebno cerkvi in veri v prid, toraj naj se rabi za ohranitev cerkve in vere proti Turčinu. Vkljub upor duhovščine so komisarji ostro izvrševali kraljevo zapoved, cerkveno blago zapisovali, cenili in četrti del prodajali. Koroškim prelatom, ki so se menda najresneje ustavljali, dovolil je kralj, da mesto četrtega dela, naj sami dotično število vojakov nekaj mesecev preživé. Ker tudi s tem niso bili zadovoljni, obveljala

je postava brez usmiljenja. Pri cenitvi pa so včas komisarji segali čez mejo postavljeno v zakonu in stranke so se pritožile v Avgburgu pri Ferdinandu. S pismom iz Prage dne 9. maja 1831 je toraj kralj naznanil, naj se vsakdo oglasi, kteremu se je zgodila krivica.

Tudi deželni zbori niso bili brez posla. V Lincu so zborovali odborniki dednih dežel in komisarji kraljevi so opominjali koroške pooblaščenice, naj pripomorejo, da bodo mesta in trgi več dajali za vojskine potrebe. V Praškem zboru 14. do 18. marca l. 1830 so štajarci dovolili dvajseti del tega, kar so posestva vredna, od duhovščine in plemstva polovico davka, ki ga je moral vsak plačevati kraljevemu davkarju, ob enem so sklenili vtrditi Radgono, Maribor, Ptuj, Ormuž, Celje, Rogatec in druge kraje ter odmerili posameznim tlako. Odbori iz dednih dežel so devet dni pozneje odobrili v Slovenjemgradu kraljevo tirjatve.

Med tem so se sešli tudi Nemci v Augsburgu, kamor je razpisal cesar Karol V. splošni državni zbor, na katerem so se imele razpravljati verske zadeve, pa tudi vprašanje o obrambi države proti Turkom rešiti. Na ta zbor so prišli tudi kranjski

poslanci in sicer Krištof Ravbar, Ljubljanski škof, Jörg Turjaški in Žiga Višnjagorski. Oni jim razložé žalostno stanje kranjske dežele, isto tako so storili poslanci štajarski in zbor je privolil kralju, ne kakor doslej za eno leto, nego vselej za vsako leto ne za šest, temveč za osem mesecev 40.000 pešcev in 8000 konjnikov. Državni vojaški svét je sicer nasvetoval 90.000, Ferdinand zahteval le 60.000 mož, zborniki nemški so pa imeli tehtne razloge, da niso pritegnili ne unim ne tem, ampak dovolili samo 48.000 vojakov. Dve leti kasneje, leta 1532, so to potrdili v Ratisboni.

Ker se je med tem pa tudi Turek za vojsko pripravljal, poslal je kralj Ferdinand I. drugo poslanstvo v Carigrad. Zato pa sta bila odbrana Jožef Lamberg in Nikola Jurišić. Ali tudi to poslanstvo je ostalo brez vsakega vspeha.*) Kralj Ferdinand se je moral vsled tega na svojo moč zanašati ter je poveril obrambo južnih delov svoje države znamenitemu vojskovodji Kacijsnerju, ki je bil nekaj časa z Janezom Ungnadom in Krištofom Ravberjem duža vsega početja domá in zunaj na bojišču. Ali vse

*) Ivan Kacijsnar. „Slovenec“ l. 1884. št. 204 sl.

*) „Slovenec“ l. 1885 št. 28 sl. Nikola Jurišić.

euharistique) ki boje v Tuluzi. — On pravi, da je ta kongres cerkveni zbor. Čudna svoboda na Francoskem, videti je, da jim je katoliška Cerkev zmirom še sovražna moč, katero morajo nadzorovati, kjer je moč.

800 kujajočih delavcev okraja Mons v Belgiji je šlo iz Guaregnon-a v Jemappes in prisilili so delavce tam, da so delo ustavili. Ko so se dalje hoteli strahovati, spodila jih je žandarmerija. V Guaregnonu so stroje razbili in pri pekih kruh jemali. Kujačev v premogovem rudniku Borinage je dan na dan več. Kujači hodijo okoli z rudečo zastavo ter kriče: živele republika.

Gladstone je stopil zopet pred svoje volilce Midlothianske. V dotičnem pozivu pravi: „Kraljica je dovolila, da se parlament razpusti, da bi na ta način zvedela, kako dežela misli o jako imenitnem in vendar tako priprostem vprašanji o homerule, s katerim se že skoraj pol stoletja pečamo. Če bi bila konservativna vlada predlagala, da naj se Ircem tolikošnja svoboda dovoli, kakor je to njegova liberalna vlada storila, bi jo bila liberalna opozicija pač na vso moč podpirala. Toda konservativci so se rajši držali politike, ktera bi bila Irce le privijala, kar se nikakor opravičiti ne dá. Jako za malo se mi je zdela taka politika, za to sem pa tudi sestavil kabinet na nasprotni podlagi in z nasprotnimi načeli, v katerem sem v sporazumljenji s svojimi tovariši predlagal, da naj se prične preiskava, če bi ne bilo mogoče Ircem dati lastnega postavodajalnega zbora s pogoji, ki so v soglasji s častjo državno in njeno celokupnostjo. Sploh ste pa tukaj le dve poti mogoči: prva je, ali naj se Irce še na dalje tako privijajo in zatirajo, kakor do sedaj, druga pa premislek, če bi morda vendar le ne bilo bolje za nas, da jim damo večjo samostalnost, da naj si sami gospodarijo, kakor jim drago. Meni se ravno poslednje pravo dozdeva in moram na vsak način trpko obsojati politiko mojih in irskih nasprotnikov, ki se vedno le na unijo sklicujejo, češ, saj imamo to, potem pač Ircem ni treba nikake večje samostalnosti. Ta unija med Angleško in Irsko pa ni družega kakor gola sleparija, le na papirji, Irce sami je niso nikdar potrdili. Sicer pa Irce ne zahtevajo, da naj se unija odpravi, temveč le, da naj se jim dá lasten parlament če prav brez vseh tistih pritiskov, ktere bi se državi nevarne dozdevale. Tako daleč Irski ne sili, in je ona tudi z malim zadovoljna. Da se Ircem to dovoli, je potrebno za okrepčavo skupne države; ob enem pa zahteva to tudi naša čast, da si z osvoboditvijo Irske izmijemo madež, ktere ves olikani svet na naši državi v dosedanji irski politiki vidi. Za to se mora pa tudi Irsko vprašanje ali popolnoma rešiti ali pa nič, s polovičarsko rešitvijo nam ni prav nič pomagano.“

Domače novice.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Č. g. Janez Belec, župnik na Fužinah se je zaradi bolezni odpovedal ter podal v začasni pokoj. Čast. g. Jožef Močilnikar, farni oskrbnik na Koprivniku je prestavljen za II. kaplana v Žužemberk.

(Premembe pri učiteljstvu na Kranjskem.) Iz službenih ozirav so prestavljeni: g. Jan. Poženel, nadučitelj z Unca, kot nadučitelj na Rakek, in na njegovo mesto na Unec pride g. Peter Repič, učitelj v Cérknici, v Cérknico pa g. Avgust Kleč, učitelj na Rakeku. — † Umrli je: g. Josip Stupar, učitelj normalne šole v pokoji v Ljubljani. R. I. P.!

(Državni poslanec Obreza) biva zaradi bolehnosti nekaj časa sim v Gleichenberških toplicah na

Štajarskem, od kjer se je pa 17. t. m. zopet podal na Dunaj, da se vdeleži razprave in glasovanja o carinskem tarifu od petroleja. Po dovršenem državnem zboru se vrne v Gleichenberg, od kjer naj se zopet zdrav in krepak povrne v svojo domovino!

(† Dr. Alojzij Gregorič.) Že zopet jeden, ki ga bodo danes zvečer ob 6. uri spremili k poslednjemu počitku v zeleni štajarski deželi! Včerajni telegram prinesel nam je žalostno vest iz Ptuj, da je predsednika ondašnje Čitalnice pokosila nemila smrtna roka v najlepši dobi njegovega življenja. Raniki je bil rojen pri Mali Nedelji, posloval je pa v Ptuj, kjer je imel advokaturu. Dr. Gregorič je bil v onem kraju duša vsega narodnega gibanja in prav zato ga bodo ljudje britko pogrešali. Dvakrat obžalovanja vredna je pa zguba vsacega narodnjaka na Štajarskem, kjer med slovensko pšenico nemški plevel tako kviško sili.

(Birmancev o Binkoštih v Ljubljani) oba praznika bilo je vseh skupaj 2055; namreč iz Ljubljanskih šol 435 gojencev in sicer kan. Zamejcev 1, dr. Svetinov 1, kan. Križnarjevih 18, g. Marnovi 4, prof. Zupanovih 15, g. Gnjezdovih 128, g. Klemenčičevih 9, msgr. Potočnikovih 17, g. Kržičevih 125, g. Erkerjevih 10, g. Šarabonovih 6, g. Kolarjevih 11, g. Karlinovih 46, g. Žlogarjevi 3, g. dr. Lampetovih 18, g. Pogorelčevih 13. Iz fare Frančiškanske 73, St. Peterske 75, Trnovske 30. Z dežele so jih poslali: Mengeš 113, Sostro 48, Šmarje 113, Ig 93, Polica 76, Ihan 39, Žaljna 36, Kopanj 43, Sora 35, Šmartin pod Šmarno goro 32, Rudnik 37, Polje 59, Dol 23, Dob 40, Št. Helena 33, Želimlje 12, Prežganje 22, Golo 9, Dobrova 54, Homec 30, Škofja Loka 26, Brdo 26, Št. Jakob pri Savi 24, Št. Vid nad Ljubljano 68, Vodice 63, Št. Jurij pri Šmarji 46, Brezovec 44, Preserje 32, Ježica 27, Črnuče 24, Komenda 18, Višnjagora 12, Retiče 11, Kamnik 13, Javor 8, Lipoglav 4, Borovnica 5, Bevke 5, Vrhnika 5, Krško 2, Ráteče 3, Kresnice 2, Moravče 2, Smlednik 2, Poljane 2, Mavčiče 2, Turjak 2, Stari Trg pri Loži 1, Besnica 1, Rova 2, Horjul 1, Rovte 1, Krašinja 1, Logatec 1, Dobrava pri Kropi, Št. Vid pri Zatičini 1, Kranj 2, Črni Vrh nad Polh. Gradcem 1, Št. Lenart 1, Št. Jurij pri Kranji 1, Kranjska Gora 1, Bloke 1, Idrija 1, Budanje 1, Zapoge 1, Sp. Tuhinj 1, Zlato Polje 1, Koprivnik 1, Žužemberk 1, Ribnica 1, Novo Mesto 1. Iz ptujih škofij: Celovec 2, Celje 2, Širje na Štajarskem 1, Trbovlje 1, Št. Polaj na Goriškem 1.

(Konsorcij za zgradbo dolenske železnice) prosil bo, kakor „Laib. Ztg.“ sporoča, pri trgovinskem ministerstvu za revizijo trace.

(Prizori iz otroškega življenja,) spisal Anton Funtek imenuje se jako lična knjižica dosedaj edina te vrste, ki je ravnokar izišla v založništvu „Narodne šole“ v Ljubljani. Knjižica obsega 14 barvanih velikih podob v četvorki iz otroškega življenja, ktere so opisane v primernih, pravilnih, vse-skozi podučljivih in tu in tam celo jako dovtipnih verzih. Tako n. pr. beremo tukaj v prvi pesni, ki osvitljuje drugo podobo: „Pri kokaših“, jako mične vrstice, s kterimi domači petelin malega Mihca nagovarja:

„Mihce Mihce, da boš vedel
Ti bi lahko bil drugačen!
Prav ves ljubi dan si jedel,
Pa si vendar vedno lačen!“

Kaj, če vrge kruha košček
Petelinu bi pred noge?
Glej, petelin je ubožček
In kokoši so uboge!“

Ali ni v teh besedah najlepše izražena milosrčnost do živali, s katero človek pokaže, da ima tudi za svojega brata — za človeka odprto srce? In res, glejte, že tretja podoba kaže nam starega siromaka, kteremu „dobrotna Minka“ nese skledico juhe. Pri vsem tem „ni pa mari ji zahvale, kojo sivi mož ji daje; — da dobroto je storila, to je duši njeni slaje!“ Četrta podoba s tretjo povestjo v verzih, kaže nam „Gregca malega zaspanca“, ki je na vrtu travo grabil, vroče solnce ga je pa zmagalo in grablje padle so po eni strani, Gregec pa po drugi, kjer sta ga našli njegovi sestrici. Četrta pesnica dečka opominja pri vsakem koraku opreznosti, peta nam zopet kaže lično deklico „pri golobih“. V šesti vidimo malega Jakca s koščekom kruha v roci, z abecednikom v naročji, za njim pa lačnega psička, ki bi tudi rad svoj drobčljček dobil. Sedma pesnica ob 8 podobi kaže nam čvetero otrok v kuhinji pri skledi božjega daru in glavnega stebra kranjske dežele — pri soku. Osmo pesem kaže nam 4 godce pod oknom domače hiše, malega Markca namreč z vrbovo trobentico v ustih, na katero polnih lic nadaljuje, kar le more, poleg njega pa tri — gosi gagajoče. „Tri gosi, tri pevke tolste — Zraven godec bosopet; to je godba da nikoder boljše nima širni svet.“ Tako dolgo je ta „kvartet“ godel, da je malega bratca iz zibel izgodel, kateri po svoji stareji sestri bratcu-godcu daje moder совет: „Markec, mar bi se — učil!“ Deveta pesem in deseta podoba kažeta nam malega umetnika, ki bo svojo sestrico Barbko „kontrofiral“. Že sedaj mu doni hvala nasproti: „Priden si, to moram reči, in če priden boš ostal, potlej pač v poznejših letih, pri ljudeh boš kaj veljal.“

V deseti pesni predstavlja se nam „deček z opico“ v enajsti pa „poredna dečaka“, in ravno ko sta si laseh. Dvanajsta pesen in trinajsta podoba kažeta nam tri vojake — dva bratca in domačega psa — Belina. Prva in štirinajsta podoba na zunanjih straneh knjige vzeti ste iz otročje sobe. Papir je jako močen in debel, tisek pa velik in razločen. Knjižica je, kakor smo že rekli, edina in prva te vrste v naši književnosti; izvestno bo vsak odgojitelj „Narodni šoli“ za njo hvaležen. Gledé tolikanj lepe vsebine ji je cena vrlo nizka; velja namreč le 25 kr. in se dobiva v „Katoliški bukvarni“.

(Razpisana) je služba kancelista pri c. k. okr. sodnijsi Slovenje bistrski do 17. julija. Prošnje c. k. okrožni sodnji v Celje.

(Nadvojvoda Rudolfova bolnišnica usmiljenih bratov v Št. Vidu na Koroškem) zahvaljuje se vsem blagim dariteljem in dobrotnikom, ker se je z njihovo pomočjo preteklo leto spet mnogo bolnikom k zdravju pomagalo, sploh veliko dobrega storili. Vodstvo se lepo priporoča, da bi blagi dobrotniki tudi tekoče leto ustava ne pozabili ter po svoji moči pripomogli k tolažbi nesrečnih. Za mali pregled navodimo sledeče: Preskrbovalo se je preteklo leto v vsem vkup 993 bolnikov. Ozdravilo je 751 bolnikov, zdravje zboljšalo se je 130, 5 neozdravljivih je bilo odpuščenih, umrlo jih je 35, v daljnem preskrbljevanji pa ostalo 49. Po narodnosti je bilo Korošcev največ, namreč 896; zraven teh pa 72 Kranjcev, 33

osnove, ki so jih ti trije veljaki izdelali za obrambo države, niso mogle zavstaviti čet sultanovih, ki so se l. 1532 zopet razlile čez Ogorsko. Samo hrabrost Jurišičevi, ki je branil trdnjavo Kisek *), so se imeli kristjani zahvaliti, da ni Dunaj pal v roke Turkom. Toliko strašneje pa so se osvetili Turki nad kristjani v onih predelih, skoz ktere so se vračali v svojo domovino. Planili so namreč skozi ogorsko mejo na Štajarsko ter vso zemljo od Gradea do južnih mej strašno pokončali. Vendar pa niso mogli osvojiti nobenega utrjenega mesta, kajti za njimi se je pomikala krščanska vojska pod vodstvom Kacijanecovim. Turška vojska se je zaradi tega krščanski hitro umikala, posebno ko so bili tepeni pri Fernici in v slovenskih gorica pod Lipnico. Potem udari en del turških čet na Koroško, ali v soteski pri Dravbergu potolčeni, pobegnejo nazaj proti Mariboru, kamor je prišel tudi kmalo za tim sam sultan z ostalo vojsko. Tukaj je dal narediti most čez Dravo. Štiri dni so ga delali. V tem je odbila peščica hrabrih braniteljev pod vodstvom našega Žige Višnjagorskega tri sovražne napade na Maribor.

*) Ibid.

Tudi predno je bil most gotov, lotile so se nektare nemške četice Turka in napadaje jih, škodovala so jim na razne načine. Vendar pa kristjani niso bili toliko jaki, da bi bili mogli zabraniti sovražniku most si narediti ter se tako rešiti iz velike zadrege. Da je imel Žiga Višnjagorski več zbrano vojsko, sultan bi bil tukaj z njegovo vojsko pokončan, tako se mu je pa vendar posrečilo pobegniti iz Štajarske na Hrvaško, kjer je bil varnejši. Odpeljal je s seboj 30.000 duš iz slovenskih pokrajin. Obramba Maribora je pa zadnje znamenito delo našega Žige Višnjagorskega. Od tega časa ni spomina več od njega v tačasnih zgodovinskih virih. Da je ostal še vedno znamenit in izgleden velikaš, dokaz nam je tudi to, da je postal za svoje zasluge cesarski svetovalec. Bil je v tem času tudi že premožen ter si je kasneje kupil od cesarja Ferdinanda grad Sibenek in trg Rateče na Dolenskem za 7400 gld., med kterimi je 3000 gld. prejel za potovanje na Turško, ostalo pa cesarju o raznih prilikah posodil. Žiga je proslavil s svojimi deli rodovino Višnjagorskih bolj nego vsi njegovi predniki, pa se zategadel more smatrati kot prvi zastopnik te rodovine. Zraven

bojne sreče in državniške spretnosti je živel tudi v dobrih okoliščinah, pa je v gmotnem pogledu spadal med prve velikaše na Kranjskem. Tako je mlajša betva Višnjagorskih postala z našim Žigom ena najvzlednejših plemičkih rodov in na Kranjskem. Škoda, da je že z njegovimi vnuki izmrla, kajti od Janezovih otrok znana sta nam kot zadnja dva Višnjagorska plemiča Friderik in Karol, dočim o njenih sestrah Rosini, Barbari in Marti listine molče. Janez Višnjagorski je živel okoli l. 1549 ter prodal Bernardinu Barbotu graščino Kozljak v Istri, družega ne vemo nič o njem. Njegov sin Friderik je bil stotnik deželnih strelcev kranjskih. Padel je kot junak v bitki pri Budaškem na rečici Radonji (blizu Slunja) dne 22. septembra l. 1572 skup s Herbertom Turjaškim. Truplo njegovo je pokopano v Črnomlju. *) Brat njegov, Karol, pa je bil poslanec l. 1573 v deželnem zboru kranjskem ter umrl l. 1578. Po mnenju zgodovinarja Valvazorja je bil to poslednji iz viteške, za deželo kranjsko in državo avstrijsko mnogo zaslužne rodovine Višnjagorske.

*) Obširneje sledi v životopisu Herberta Turjaškega.

Štalarcev, 7 Hrvatov, 10 Primorcev, 12 Čehov, 6 Lahov, 8 Tirolcev, 23 Slovanov itd.

Po veri je bilo 28 protestantov, 4 nezedinjeni Grki in 1 starokatolik, drudi vsi pa so bili katoličanje. Iz tega kratkega pregleda je razvidno, koliko dobrega se stori ubogim bolnikom z malimi darovi, ki jih bratje nabirajo in koliko dobrih del se deležni blagi dobrotniki. Bog jim povrni z večnimi darovi.

(Umrla je) gospica Antonija Tratnikova, hčerka c. kr. davkarskega nadzornika gosp. Filipa Tratnika tukaj, danes popoldne ob 3. uri v 20. letu svoje dobe. Pogreb bode v ponedeljek popoldne iz Strelških ulic k sv. Krištofu.

Razne reči.

— Dva cerkvena kneza sta 14. t. m. v Zemon (Semlin) prišla, namreč škof Strossmayer in srbski patrijarh Angjelić, in sicer mil. škof zaradi birme, a poslednji zaradi cerkvene stoletnice v Surčinu. Škof Strossmayer je bil prisrčno sprejet, a ne tako patrijarh Angjelić, Srbi so ga kaj hladno sprejeli.

— Nadvojvodinja Marija Valerija, mlajša hči Nj. Veličanstva se bode v kratkem poročila s princem Avgustom Saksonskim. Mladi princ je iz tega namena pred nekaj časom bil na Dunaji in se bode podal ta teden v Gostin, kamor pridete tudi presvita cesarica in nadvojvodinja Marija Valerija iz Feldafinga ob Starmberskem jezeru.

— Tekmovalec „Deutscher Schulverein-u“ je nastal, ki se imenuje: „Schulverein für Deutsche“. Osnovali so to društvo v Gradci: posestnik Moric Richter, občinski svetovalec Oberranzmeyer, dr. med. Julij Bogensperger in stotnik v pokoji, Karol pl. Stradiot. Ministerstvo je z odlokom dne 29. maja, št. 9368 to društvo privolilo, in od slučaja do slučaja ima naznaniti, ako bode osnovalo kje podrejena društva, za taka se imajo smatrati krajevne skupine po § 10. postavbe 15. novembra 1867 drž. zak. 133. Toraj se bode boril brat z bratom. Weitlofovemu „Schulvereinu“ očitajo, da je židovski, za to so to društvo osnovali antisemitje. Kakšen duh bode navdajal to novo pečeno društvo, ne moremo naprej vedeti, za prepir med takimi brati se ne menimo (nam sta oba protivna), smatramo ji za nepotrebni, vendar si med dvema zlegi izvolimo manjše. — V Avstriji nemštra nihče ne zatira, nikdo ne misli slovenskih šol med Nemci napravljati, a Nemci napravljajo in podpirajo nemške šole v sredi med Slovenci. Gotovo čez vse nepotrebno delo.

— Uradni program o pokopu r. kralja Ludovika se ravnokar razdeljuje. Pogreb se začne v soboto ob eni. Vdeležili se ga bodo po stari dvorni navadi vsi kraljevi principi, generali z vojno, ministri in vsi višji uradniki in vsi bavorski škofje. Za križem gré najprej princ Luitpold, potem drugi kraljevi sorodovinci, državni svetovalci, poslanci itd. po izdanem programu. Pokopal bode kralja nadškof Monakovski, dr. Steichele v dvorni cerkvi sv. Mihaela.

— Angleška in egiptovska vlada, potem družba Sueškega prekopa se pogajajo zaradi razširjanja Sueškega kanala. Družba hoče nakupiti potrebnega zemljišča, pogodili so se že skoraj do dobrega, le zaradi cene se še niso pobotali.

— Lepo posestvo, prav blizu Celjskega mesta, je na prodaj! Več pové vredništvo.

Telegrami.

Dunaj, 19. junija. „Wr. Ztg.“ objavlja, da je domobranski zakon (o črni vojski) dobil najvišje potrjenje.

Monakovo, 19. junija. Avstrijski cesarjevič prestolonaslednik je došel semkaj in so ga principi Luitpold, Leopold, Ludwig, Alfons, vojvoda Ludovik sprejeli v avstrijski opravi. Cesarjevič Rudolf nosil je opravo svojega bavarskega polka težkih konjikov. S princem regentom sta se objela in poljubila, na kar si je obšel častno kompanijo. Na to se je peljal z Luitpoldom v kočiji za veliko galo v Leopoldovo palačo, kjer ga je izstopivšega narod spoštljivo pozdravljaj.

Rim, 19. junija. Kolera silno razsaja po pokrajini Ferrara posebno pa v občini Codigoro, kjer jih na dan po 25 pomrje. Prebivalcev je vseh skupaj 3000.

Rim, 19. junija. Sedem slučajev za kolero potrdilo se jo pri bersaglierskem polku namješčenem v Vittorio. Vojaki so se na višje povelje preselili pod šotore in je iz Padove odšla komisija v Vittorio.

Umrlí so:

17. junija. Viktor Svetel, šuvajv sin, 11 mes., Ulice na Grad 12, božjast. — Marija Skalar, mestna uboga, 84 let, Karlovska cesta 7, Marasmus. — Karolina Susteršič, notarijatskega uradnika hči, 2 leti, Trnovske ulice 3, davica. — Avgust Bruschweiler, tovarniškega ravnatelja sin, 7 mes., Emonska cesta št. 10, božjast.

18. junija. Katra Stibil, zasebnica, 85 let, Tržaška cesta št. 29, oslabljenje.

Tujci.

17. junija.

Pri **Maliču**: L. Bauernfreund, tovarnar, iz Monakovega. — Leop. Hartman, potovalec, iz Monakovega. — J. Szombathi, z Dunaja. — E. Preitlachner, c. k. poštni uradnik, z Dunaja. — Stolz, Preglhof, Berger, Schuster, Friedrich in Goldmann, trgovci, z Dunaja. — Weiss, trgovec, s soprogo, iz Zagreba. Janez Bazoni, trgovec, iz Počateka. — Tverdi, potovalec, iz Kaniže. — Dr. S. Veithner, zasebnik, iz Celoveca. — Šubie, akad. slikar, iz Benetk. — Berger, Zamparo in Alory, zasebniki, iz Trsta. — Kuschke, zasebnik, iz Dola.

Pri **Bavarskem dvoru**: Henrik Pietschmann, zasebnik, z Dunaja. — Jurij Viruja, posestnik, iz Domžale. — Fr. Pestator, posestnica, iz Gradiša.

Pri **Avstrijskem caru**: Josip Lustig, potovalec, s soprogo, z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	732.08	+16.0	sl. jzap.	jasno	
18. 2. u. pop.	730.33	+18.6	sl. vzh.	oblačno	16.70
9. u. zveč.	731.19	+12.8	sl. vzh.	dež	dež

Zjutraj še nekaj jasno, se je kasneje zopet pooblačilo. Zvečer jel je dež kapljati. Srednja temperatura 15.5°, za 3.0° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

19. junija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 20 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	85 " 85 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	116 " 90 "
Papirna renta, davka prosta	102 " — "
Akcije avstr.-ogerske banke	878 " — "
Kreditne akcije	280 " 90 "
London	126 " 20 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " — 1/2 "
Ces. cekini	5 " 94 "
Nemške marke	61 " 97 1/2 "

Svarilo!

Prečastiti slovenski duhovščini.

V najnovejšem času klati se meni neznana oseba predstavljajoč se za mojega agenta okoli prečastite duhovščine in naročila na molitvenike, sv. podobice itd. nabira, pri katerih zahteva predplačo proti potrdilu glasečemu se na mojo tvrdko, katero tudi kot „moj sin Fric“ podpisava.

Ker je ta le po imenu agent že več duhovnih gospodov zapeljal, da so mu zanašaje se na mojo tvrdko dali razna naročila in zahtevano predplačo sebi na škodo, zdi se mi dolžnost, tukaj izjaviti se: da jaz nimam nikakega popotnega agenta, kakor tudi nobenega sina Frica ter da sem že potrebno ukrenil, da pride slepar gosposki v roke.

V Ljubljani, 16. junija 1886. (4)

Matija Gerber v Ljubljani, (Jos. C. Gerber).

Zaloga knjig in trgovina s papirjem, knjigoveznica.

Klet za vino in pivo.

Podpisani se vsota p. i. občinstvu s tem naznaniti, da od danes zanaprej se bode pri njem točilo vsaki dan sveže pivo, Kozlerjevo „cesarsko pivo“ (1/2 lit. steklenica) po 10; zraven tega pa tudi prav dobro Vizelsko vino, liter po 32 in 36 kr. Postrežba zraven nagla in dostojna.

K obilnemu obiskovanju vljudno vabi.

(5)

Valentin Pogačnik,

krojaške ulice št. 1.

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotlačnicah knjiga:

Odkritje Amerike.

Prečastil

H. Majar.

Trije deli, 436 strani, 8° Vsi trije zvezki v platno skupe vezani 1 gl. 60 kr., po pošti 10 kr. več; posamični zvezki pa po 60 kr., oziroma po pošti 65 kr.

Ta knjiga je lep dar slovenski mladini. Vsak prijatelj naše mladine in književnosti naše bode zagledal hvalen franciskanskemu patru Hrizogonu Majarju, da je lepo knjigo Campejevo priredil slovenski mladini.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotlačnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliške šole šolskih sester

so nadalje darovali, oziroma letnino plačali p. n. čč. gg. udje:

Karba Matija, kaplan v Doberni	2 gl. — kr.
Šmid Antonija, v Jurjevem klostru	2 " — "
Ovenk Neža, posestnica v Vojniku	2 " — "
Kreft Alojz, župnik na Kalobji	2 " — "
Podhostnik Andrej, kaplan v St. Juriju o. j. z.	2 " — "
Pleteršnik Mih., c. k. prof. v Ljubljani	2 " — "
Stampe Liza, posestnica na Bregu	3 " 80 "
Dimec Ana, posestnica v Medlogu	2 " — "
Dimec Franc in Ana, posestnika v Medlogu . .	3 " — "
Vošnjak Lovro, župnik v St. Juriju o. j. z. . .	2 " — "
Krašovec Franjo, zlatar v Celji	2 " — "
Heber Franc, stolni kaplan v Mariboru	2 " — "
Zupanc Valentin, posestnik na zgor. Hudinji .	6 " — "
† C. g. Zelenc Jož., župnik v pokoji	50 " — "
Lenart Janez, župnik v Tinjah	5 " — "
Meško Alojzij, stolni vikar v Mariboru	6 " — "
Mastnak Jakob, župnik v Slivnici	5 " — "
Jezernik Terezija, posestnica v Polulah . . .	5 " — "
Ramov Iv., župnik v Šmihelu pri Mozirji . . .	4 " — "
Plešnik Mih., župnik v St. Paulu	2 " — "
Erjave Peter, župnik v Terbovljah	3 " — "
Kladnik Apol., kuharica	2 " — "
Sternad Matija, župnik na Ljubnem	10 " — "
Šmid Miloš, kaplan na Ljubnem	2 " — "
Kremer Ivan, župnik pri sv. Frančišku	5 " — "
Matoh Jož., župnik v Galiciji	2 " — "
Kadilnik Liza, kuharica	2 " — "
Presečnik Greg., kaplan v Poličanah	3 " — "
Konst. de Treaux, baronica	2 " — "
Kalin Franc, župnik v pokoji	5 " — "
Böheim Janez, župnik v Dolu	6 " — "
Jazbec Rozalija, služabnica	2 " — "
Marout Liza	2 " — "
Vrečko Mat., župnik v Jurklostru	2 " 40 "
Stožir Ivan, prof. na višji realki v Zagrebu .	5 " — "
Voh Jernej, župnik v rožni dolini	2 " — "
Stuhec Ana	2 " — "
Več neimovanih	13 " 35 "

Bog plati!

Našim častitim p. n. naročnikom!

Podpisana smatrava si za svojo dolžnost, v zapreko vsakoršnim zmotnjam prečastito duhovščino opozoriti, da je g. **Ignacij Knittel v Innsbrucku** založil in izdal slovenske molitvenike glaseče se: „**Marija naša pomočnica**“, „**Svete nebesa**“, „**Steza v sveti raj**“, „**Zvonček nebeški**“, „**Sveta ura**“, kateri pa z molitveniki ravno teh naslovov iz najine zaloge nimajo druge enakosti, kakor le naslov. — Druge korake, ki se nama bodo v tej zadevi potrebni zdeli, bodeva še napravila.

Ljubljana, dné 19. junija 1886.

(1)

Mat. Gerber.

Henrik Ničman.